

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI

Adresa: Rruga "Abdi Toptani", nr.1, Tiranë;

E-mail: klsh.org.al; Web-site: www.klsh.org.al

Nr. 623/ 7 Prot.

Tiranë, më 14/12/2019

V E N D I M

Nr. 145, Datë 14/12/2019

PËR
AUDITIMIN E USHTRUAR NË
MINISTRINË E INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË
“MBI PËRPUTHSHMËRINË”,
PËR ECURINË E DETYRIMEVE SHTETËRORE SI DHE MASAT E MARRA PËR
ARKËTIMITIN E TYRE, NË SHFRYTËZIMIN E BURIMEVE NATYRORE, FUSHA
HIDROENERGJETIKE,
për periudhën nga data 01.01.2017 deri më datën 31.08.2019

Nisur nga problematika e evidentuar nga Kontrolli i Lartë i Shtetit në auditimin e kryer gjatë vitit 2019 pranë Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore, mbi mungesën e akteve administrative nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, në vendosjen e penaliteteve të propozuara nga AKBN për shkelje të detyrimeve kontraktuale nga ana e shoqërive zhvilluese të veprave hidroenergjetike, dhe impakti që kjo problematikë shfaq në përdorimin e burimeve kombëtare si dhe financat e vendit, nga KLSH u zhvillua një auditim i veçantë pranë MIE, për këtë tematikë.

Nga “Auditim tematik i përputhshmërisë” i ushtruar në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, për periudhën 01.01.2017 deri më 31.08.2019, u konstatuan devijime/shkelje të veprimtarisë ndaj kriterëve të vlerësimit përfshirë kuadrin ligjor dhe rregullator në fuqi që lidhen dhe ndikojnë në përdorimin e fondeve/burimeve, të rëndësisë materiale, për të cilat japim *opinion të kundërt*.

Auditimi u orjentua në kontabilizimin e detyrimeve si dhe masat e marra për arkëtimin e tyre, të evidentuara nga KLSH në Raportin Përfundimtar të Auditimit të mbajtur, për AKBN gjatë vitit 2019, të cilat i janë përcjellë MIE-s nëpërmjet raporteve të monitorimit për fushën Hidroenergjetike.

Pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe Projektvendimin e paraqitur nga Grupi i Auditimit të Departamentit të Institucioneve Qendrore, shpjegimet e dhëna nga subjekti i audituar, si dhe vlerësimet mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Kryeaudituesi, Drejtori i Departamentit të mësipërm, Drejtori i Drejtorisë së Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë së Auditimit si dhe Drejtori i Përgjithshëm, në mbështetje të neneve 10, 15, 25 dhe 30, të ligjit nr. 154/2014 miratuar në datën 27.11.2014 “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”,

VENDOSA:

I. Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit “Mbi Përputhshmërinë” të ushtruar në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, sipas programit të auditimit nr.623/2 prot. datë 06.09.2019, i ndryshuar, për veprimtarinë nga data 01.01.2017 deri më datën 31.08.2019.

II. Të miratoj opinionin e auditimit, rekomandimet për përmirësimin e gjendjes dhe të kërkoj marrjen e masave sa vijon;

OPINIONI I AUDITIMIT

-Ne audituam përputhshmërinë e veprimtarisë së Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, sa i takon shkallës së zbatueshmërisë së rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, politikave, kodeve të vendosura apo termave dhe kushteve, mbi të cilat ky institucion realizon misionin e tij, në rolin e Autoritetit Kontraktues për kontratat e lidhura në fushën hidrenergjetike, mbikëqyrjen e veprimeve të institucioneve të varësisë dhe krijimin e një sistemi kontrolli të brendshëm për të garantuar, përdorimin efektiv dhe eficient të fondeve/burimeve, (kriteret e auditimit të përputhshmërisë), në të cilën janë konstatuar mangësi dhe parregullsi. Gjatë auditimit në terren janë të marrë të dhëna të mjaftueshme të cilat mundësojnë dhënien e opinionit.

Opinion i kundërt mbi përputhshmërinë

Sipas opinionit të KLSH-së, nga auditimi i përputhshmërisë¹, i mbështetur në standardet INTOSAI dhe në Manualin e Auditimit të Përputhshmërisë së KLSH-së, i kryer në subjektin Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, lidhur me objektin e këtij auditimi, rezultuan devijime nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi (kriteret), të cilat në gjykimin profesional të audituesit shtetëror të pavarur janë materiale dhe të përhapura, efektet e të cilave justifikojnë dhënien e ***një opinionit të kundërt të përputhshmërisë***²

Baza për opinionin e kundërt mbi përputhshmërinë (ISSAI 4000³)

Ne e kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Sektorit Publik (ISSAIs), ISSAI-n 4000 "Standardi i Auditimit të Përputhshmërisë". Ne jemi të pavarur kundrejt subjektit të audituar, mbështetur në ISSAI-n 10- Deklarata e Meksikës mbi Pavarësinë e SAI-t, si dhe ISSAI 30- Kodi Etik. Ne i kemi përmbushur përgjegjësitë tona etike, në përputhje me standardet e sipërpërmendura, përfshirë këtu edhe Kodin e Etikës së KLSH-së. Auditimi ynë përfshin kryerjen e procedurave me qëllim marrjen e evidencave të auditimit, mbi përputhshmërinë e veprimtarisë të ushtruar nga subjekti i audituar.

Nga evidencat e marra për veprimtarinë e MIE-s rezultoi se:

Mungojnë aktet administrative për kontabilizimin e penalteteve të rekomanduara nga AKBN drejt shoqërive zhvilluese të veprave hidroenergjetike të cilat kapin vlera të konsiderueshme financiare. MIE në rolin e organit qendror nuk ka ushtruar mbikëqyrjen e duhur drejt institucionit të varësisë për detyra të lëna prej saj për raportet e monitorimit. Institucioni ende nuk disponon një Rregullore të Brendshme për ndarjen e detyrave dhe evidentimin e proceseve të punës konform strukturës organizative, duke krijuar risk të lartë operacional dhe mungesë të një sistemi efektiv kontrolli të brendshëm.

Ne arritëm në konkluzionin se, problematikat e konstatuara kanë ekspozuar institucionin drejt risqeve për përmbushjen e detyrimeve, në zbatim të ligjshmërisë dhe rregullshmërisë së veprimtarisë së tij.

¹ Mbështetur mbi ligjin nr. 154/2014 "Për organizimin dhe funksionimin e KLSH-së"

² **ISSAI 4000** – Udhërrëfytyesi i Auditimit të Përputhshmërisë

³ Një *opinion i kundërt* shprehet kur efekti ose efektet e mundshme të një çështjeje, janë materiale dhe të përhapura

A. MASA ORGANIZATIVE

1- Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezultoi se, me vendimin nr. 504, datë 13.09.2017 Këshilli i Ministrave ka përcaktuar fushën e përgjegjësisë institucionale për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, e cila veç të tjerash ka si mision hartimin dhe zbatimin e politikës së përgjithshme shtetërore, në sektorin e energjisë, shfrytëzimit të burimeve energjetike e minerare dhe në sektorin e industrisë. Formimi i Ministrisë së re u pasua nga ndryshime në strukturën organizative të saj, por ky ndryshim nuk rezultoi të jetë shoqëruar me akte të brendshëm rregullativë për përcaktimin e qartë dhe të drejtë të detyrave funksionale, çka ka sjellë, funksionim jo të plotë të sistemit të kontrollit të brendshëm dhe risk të lartë operacional në përmbushjen e detyrës publike dhe objektivave institucionale. *Trajtuar më hollësisht në faqet nr 7-11 të Raportit Përfundimtar të Auditimit.*

1.1 Rekomandojmë: Nga ana e MIE, të merren masat e nevojshme për hartimin e akteve të brendshëm rregullativë lidhur me detyrat sektoriale apo funksionale konform strukturës organizative.

Brenda datës 31.12.2019

B. MASA SHPËRBLIM DËMI

1- Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezultoi se, thajse në të gjitha rastet raportet e monitorimit tre mujor të përcjella në MIE nga AKBN, si institucion i ngarkuar për montorimin dhe mbikëqyrjen e veprimtarisë hidroenergjetike sipas kontratave të lidhura nga ministria e linjës mbeten pa veprim. Sipas të dhënave të MIE, raportet janë kthyer për rishikim nga AKBN, megjithëse në ta përfshihet një numër i konsiderueshëm kontratash të trajtuara dhe propozimesh të bëra për vendosje penaltesh lidhur me shkelje të kushteve të kontratës, por jo vetëm. Kthimi në bllok i raporteve të monitorimit pa veçuar rastet të cilat janë trajtuar korrekt nga AKBN ka sjellë si pasojë mungesën e aplikimit të penalteteve në një vlerë të konsiderueshme. Gjithashtu, për rastet e pasaktësive “të pretenduara”, nuk evidentohen veprime të mëtueshme nga MIE në rolin e autoritetit qendror për mbikëqyrje, plotësimin dhe përmirësimin e tyre, çka tregon gjithashtu mangësi në përmbushjen e detyrimeve institucionale drejt organeve të varësisë. Për 8 (tetë) raste të monitoruara të hyra në MIE gjatë periudhës Janar 2017-Gusht 2019 për të cilat nuk disponohen aktet administrative për arkëtimin e tyre, vlera e munguar në kontabilitetin e MIE, shkon në rreth **2,025,281 mijë lekë**. *Trajtuar më hollësisht në faqet nr 7-11 të Raportit Përfundimtar të Auditimit.*

1.1 Ri-Rekomandojmë: MIE, sipas propozimeve të rekomanduara nga AKBN të nxjerr aktet e nevojshme administrative për arkëtimin e vlerës së sanksioneve të cilat rezultojnë të pazbatuara prej rreth **2,025,281 mijë lekë**, si dhe të informoj Kontrollin e Lartë të Shtetit për kontabilizimin e tyre.

Menjëherë

1.2 Ri-Rekomandojmë: Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE), të bëjë vlerësimin e duhur të situatës lidhur me parregullsitë e konstatuara, si dhe të marrë masa për sjelljen e procesit brenda “kornizës ligjore”. Mbi bazën e gjithë rekomandimeve të shprehura nga AKBN në vijimësi për secilën kontratë nëpërmjet raporteve tremujore të monitorimit apo shkresave të veçanta, të saktësojë penaltetet për moszbatim të kushteve të kontratës dhe të nxjerr aktet e nevojshme administrative për arkëtimin e vlerave përkatëse, një kopje e të cilave të dërgohet pranë AKBN^{së}.

Brenda datës 31.12.2019

1.3 Ri-Rekomandojmë: MIE, në rolin e autoritetit kontraktor, të ndërmarrë të gjitha veprimet e nevojshme për hartimin e një databaze ndërvepruese me AKBN dhe plotësimin e saj me të gjitha sanksionet e vendosura sipas raporteve të monitorimit në nivel kontrate dhe HEC-i prej fillimit të veprave si dhe vlerat e arkëtuara prej tyre.

Brenda datës 31.12.2019

C. DREJTORISË SË INSPEKTIMIT FINANCIAR NË MINISTRINË E FINANCAVE DHE EKONOMISË

Nisur nga problemet e konstatuara në auditimin e ushtruar në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, mbi zbatimin e penaliteteve të propozuara nga AKBN nëpërmjet raporteve të monitorimit, Kontrolli i Lartë i Shtetit do të dërgojë pranë Drejtorisë së Inspektimit Financiar në MFE, një kopje të Raportit Përfundimtar të Auditimit, nëpërmjet të cilit i kërkohet kësaj Drejtorie të vazhdoj kontrollet mbi parregullsitë financiare me vlera të konsiderueshme për buxhetin e shtetit, si dhe personat përgjegjës për këto shkelje.

D. -Verifikimi i ankesës nr. 687, datë 19.09.2019 të shoqërisë V..., hyrë në KLSH me nr. 706, datë 20.09.2019 me objekt, “Shlyerja e detyrimeve të prapambetura që rrjedhin nga zbatimi i Vendimit të Arbitrazhit ndërkombëtar ICC në çështjen nr. 2029/MHN”.

1- Gjetje nga auditimi: Subjekti “V... Grup” ka paraqitur ankesë pranë KLSH, regjistruar me nr. 706 prot. datë 20.09.2019. .

Ankesa e shoqërisë ka të bëjë me mos shlyerjen nga MIE të detyrimeve të prapambetura që rrjedhin nga zbatimi i Vendimit të Formës së Prerë, të Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit” çështja nr. 21,069/MHM, datë 29.11.2016 e cila ka vendosur që ish MTI (sot MIE), t’i paguajë shoqërisë shumat si vijon:

a. 396. 077 Euro plus interesin mbi këtë shumë në normën 3% mbi normën huadhënsë të Bankës së Shqipërisë, e krijuar çdo muaj nga data 22 dhjetor 2015 deri në datën e kryerjes së plotë të pagesës efektive;

b. 229 Paund Britanik, plus interesin në këtë shumën 3% mbi normën huadhënëse të Bankës së Shqipërisë, e krijuar çdo muaj nga data 22 dhjetor 2015 deri në datën e kryerjes së plotë të pagesës efektive;

c. 65 000 USD, paguajnë paraprakisht për Gjykatën Ndërkombëtare të Arbitrazhit ICC.
(Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës e Republikës së Shqipërisë dhe V.... shpk ndajnë në mënyrë të barabartë kostot totale të këtij arbitrazhi, në shumën 130 000 dollarë amerikan. Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës e Republikës së Shqipërisë urdhërohet t’i paguajë V..... shpk shumën 65.000 USD, paguajnë paraprakisht për Gjykatën Ndërkombëtare të Arbitrazhit ICC (është paguar).

d. 47,509 lekë dhe

e. 1,788,9 euro taksat dhe sigurimet shoqërore etj, që Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës e Republikës së Shqipërisë dhe V..... shpk ndajnë në mënyrë të barabartë kostot e vendit të seancës dëgjimore etj.

Në zbatim të këtij vendimi ka dalë urdhri i Ministrit të MIE nr. 326, datë 18.12.2017.

Me shkresë të Përmbaruesit Gjyqësor nr. 1,122/15 prot. datë 3.12.2018 është njoftuar MIE se ... Sipas Vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë, i cili ka bërë njohjen e Vendimit të Formës së Prerë, të

Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit...” të çështjes nr. 21,069/MHM, datë 29.11.2016, është bërë rillogaritja e interesave mbi detyrimin nga data 22.12.2015 deri datë 10.11.2015”.

*Sipas kësaj shkrese ... detyrimi **aktual** i MIE ndaj kreditorit “V...” sh.p.k. përfshirë tarifën përmbareme është 1,084,060 euro, 655 GBP dhe 7,336,032 lekë.*

MIE me shkresë nr. 14,534/3, datë 11.12.2018 ka paditur subjektin “V...” sh.p.k. dhe Përmbareuesit Gjyqësor në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë. Objekti i padisë është “Kundërshtimi i veprimeve të përmbareuesit gjyqësor privat”.

Sipas akt-ekspertimit kontabël datë 25.6.2019 të Auditueses Ligjore, caktuar nga Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, MIE ka shlyer detyrimet në përputhje me Vendimin e Formës së Prerë, të Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit...” të çështjes nr. 21,069/MHM, datë 29.11.2016.

Aktualisht çështja është ndodhet në proces shqyrtimi nga Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë dhe palët janë në pritje të vendimit.

Trajtuar më hollësisht në faqet nr 12-13 të Raportit Përfundimtar të Auditimit.

1.1 Rekomandojmë: Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE), të bashkëpunoj me Avokaturën e Shtetit për tu përgatitur dhe ndjekur me përgjegjshmëri të lartë këtë gjyq sipas kornizës ligjore në fuqi, me qëllim shmangien e kostove të tepërta në dëm të buxhetit të shtetit që mund të vijnë nëse vendimi jepet në favor të shoqërisë “V...”.

Menjëherë dhe në vijimësi

1.2 Rekomandojmë: Në përfundim të këtij procesi gjyqësor, në rast se, Vendimi i Gjykatës është në favor të shoqërisë “V...”, MIE, të analizoj dhe vlerësoj me një grup pune të veçantë, shkallën e përgjegjësisë për secilin punonjës për vonesat e shkaktuara të cilat kanë sjell rritje të mëtejshme të kostove të shtetit, nga mosekzekutimi në kohë i detyrimeve dhe për më tej, natyrisht të zbatoj vendimin e gjykatës, pasi në këtë rast moszbatimi i vendimit vetëm e rëndon detyrimin financiar.

Me hyrjen në fuqi të Vendimit të Gjykatës

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamenti i Auditimit të Institucioneve Qendrore.

Bujar LESKAJ

K R Y E T A R